

KORRESPONDENT—KRAIOWY
Y ZAGRANICZNY.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

**Z Grodna. — Seffya Seymowa 69ta dnia 27.
Września w Piątek.**

Za przybyciem J. K. Mci, JP. Marszałek seymowy zaga-
ia seffyą podniesieniem projektu Bankowego.

JX. Biskup Chełm: zabiera głos. — Strona opozycyi
tamuje.

JP. Kimbar Upit: „Podług oświadczenia na dniu wczor-
„ rayszym niedozwolę żadney przedsiębrać materyi, pokąd
„ projekt JP. Frankowskiego Podl: niewyidzie z deliberacyi
„ i udecydowanym nie będzie.”

Trwa spór długi między żądaiącemi głosu JX. Biskupa
Chełm: a tamuiącemi tenże. Nakoniec wraca się Izba do
porządku. Z tego powodu JX. Biskup tak mówić zaczął:
„ Rozumiałem, że na dniu wczorayszym kwestye umorzone
„ zostały, gdy zaś słyżę JP. Upit'skiego wznawiającego ten
„ spór, powinienem powiedzieć iako Senator: *Quid quid*
„ *nocivi scivero, avertam*. Kiedy szła okoliczność rozbioru
„ kraju, stanowione prawo duch patryotyczny dyktował,
„ w rozumieniu, że tym oporem przez zatrzymanie Posłów
„ uczyni się tama przemocy, lecz teraz w interessie wła-
„ snym, używać tego prawa, byłoby przeciwko patryotyz-
„ mowi, byłoby przeszkadzać nayszbawieńniejszym dla Oy-
„ czyzny zamiarom. A zatym gdyśmy w interessie z obce-
„ mi oprzeć się nie byli zdolni, zostawmy te próżne for-
„ malności, a weźmiymy się do pracy, którey od nas Oy-
„ czyzna oczekuje. Przedsiębiorę zatym mówić o wprowa-
„ dzoney materyi.” — W tym mieyscu:

JP. Kimbar Upit: „Mając do siebie przy wstępie mó-
wienia zastosowany głos JX. Biskupa Chełm: winienem mu
wytlómaczyć się, iż nie z powodów przeciwinia się materyi
Bankowej opierałem się iey podniesieniu, lecz z względu,
aby decyzya teyże była trwała i niepodpadała kwestyi przez
nielegalność, żądam, aby wprzód projekt JP. Frankowskie-
go mógł być udecydowany, gdyż niepowiedziawszy, czyli
prawo zapadłe pierwsze dnia 6. Lipca ma skutek swóy mieć,
albo nie? jest to narażać następne na los obojętny. Niepo-

wodowany żadnemi nigdy widokami, nieugiąłem się pod żadnym przemocy instynktem, daleki od szukania własney chwały, czyśćć przekonania, i postępowań moich dla Ojczyzny dobra poświęcałem, a zatym posądzony, o zboczne ku temu losowi dążenie nieślusznie byłbym posądzony. Niech się zażłanowi godny Senator, sprawa w interesie Narodu, iaką jest decyzja rządu, może przyzwolicie bez odwołania się do niego, i wywiedzenia się o chęciach iego bydź dokonywana? Jeżeli sami się Narodem nazywamy, przynajmniej tego uchybić niegodzi się, abyśmy w większey liczbie i nieprzytomnych przyzwawszy, stanowili. Pośpiech mógłby bydź naganny, gdyby dzieło, o którego doskonałości wątpić mam powody, raptownie wciśnięte zostało. Ja to dodam, że dołyc prędko zrobimy, gdy zrobimy dobrze. Pośpiech negocyacyi i traktowania, mam za dowód tey prawdy."

JX. Biskup Chełm: w kontynuacyi głosu, iako prezydujący w Deputacyi ułożeniem projektu Bankierowskiego zatrudniający się po stosownym do tegoż przymowieniu się, żąda czytania onego. — Wspór się wszczynają, iedni głosów, inni czytania projektu domagają się. Naostatek Izba uciżyła się. JP. Sekretarz seym: czyta projekt Bankowy. Po przeczytaniu;

JP. Łoborzewski Czerniech: *W czwartym miesiącu seymowania naszego gwałt dokonałszy widoków swoich, do urzadzenia wewnętrznego i dzwignienia konającego Ojczyzny, zostawia nam teraz wolność; Miłość do pozostałych Współ-Ziomków naszych utrzymywać nas powinna w stałej determinacyi zarządzenia ich nieszczęściom, kiedy przeciwny los już nam przeciał sposobność myślenia o drugich.*

Niezgoda możnych puściła okręt na burze i fale, ten opuściwszy, pływa iedni po morzach, drudzy blakają się po ziemi, sam tylko przywiązany do okrętu sternik pąsać się ieszcze ze wszystkiemi przeciwnościami, aby przetrzymał fale, i w wyjaśnionej chwili doprowadził tenże szczęśliwie do portu.

Z czynów Scymu dzisiejszego tak nielitościwie przez możnowładców okrzykniętego, pozna impartialny współczesnik i potomność, że nie ich ambicya z podłością, nie partya z partyą, ale cnota Narodowa z przemocą silnie walczyła, i że w sposobności wolney deliberacyi pierwsza sesya zaięta była od projektu upadłych banków, całą powszechność obchodzącego. —

Nie będę dłużey trudził Waszey N. Stany cierpliwości z wyszczególnieniem obiektów formalności samey tyczących się, na które często najlepsze dzieło zwykło się zahaczać w samey proiekcie decyzji, raczey przystępię do widoku politycznego, któren nadewszystko deliberacyi naszej powinien być celem.

Zabor terażniejszy kraiu, a przytym upadek bankierów postawił Rzpltę w tym stanie, że zostaje bez pieniędzy, bez kredytu, tak dalece, że żaden z bankierów zagranicznych niechce nawet powierzyć kilkuset czter. zł. naszym bankierom do wypłacenia przeiażdżającym woiażerom, raczey wolą na mieyscu w gotowiznę ich opatrzyć, gdy dłużey nieufność zagranicznych do kraiu naszego trwać będzie, gdy w prędcie i skutecznie sprawa bankow zatwierdiona nie zostanie, zupełnie handel zniszczony być musi, i komunikacya przecięta, nawet Rzplta w przypadku potrzeby, nie będzie w stanie zyskać zaciągów zagranicznych.—

Czynię zadosyć urzędowaniu memu, kiedy was N. Stany o bliskim upadku oyczyzny naszej ostrzegam, światło wasze lepiej obeymie, nim ja wyłuszczyć zdołam powody.

Proiekt dzisiejszy ma swoje wsparcie na medyacyi dworu Petersburgskiego. Wszytkiew nim awantaze są dla nas kalkulowane, dla Rosyi i iey cnotliwego Ambasadora ten zaszczyt tylko: żeby zguby resztującego narodu nie szukać, i być mu pomocą w doznawać się mogących ościennych uciskach.—

Miłościwy Panie! Zna Narod i dobrze myślący, że W. K. Mość przez czas Panowania swego władaiąc dochodami przynajmniej do trzykroć millionów wynoszącemi, nie użył się onych na obalenie wolności, na widoki polityczne, lub spanoszenie swey familii, użyczył dobrodzieystwa od Rzeczypospolitey sobie udzielonego dla dobra współ-ziomków Twoich; dochody W. K. Mości z cyrkulacją pieniędzy; znaczny teraz związek mają, a proiekt bankowy nie może, iak interesować iego dobre serce; racz Miłościwy Panie dać onemu swą Królewską Sankcyą, racz wybor Kommissarzy oznaczyć z mężow cnoty i z charakteru poczciwości wstawionych, bo na tym nadzieia i cała dobroć tego projektu zawisła. Wszak mądrość Twoja N. Panie i światło Wasze P. Stany znają najlepiej: że Prawa tego ustanowienie w ogule Kraiowi przyniesie pomyślność, a w szczegule ofierociałym wdowom, zgrzybiatym starcom, upadłym familiom litość i wsparcie przyspieszy.

A teraz upraszam J.P. Marszałka, ażeby raczył się zapylać o zgodę, a w przypadku odmówienia oney, Turkuum sobie zamawiam.

J.P. Jankowski Sandom: „Nie jestem przeciwny projektowi, ale że chcę, aby skutek odpowiadał chęci i zamiarom, tłumaczy się: Jest napisano w projekcie po 3ch Kommissarzy od Dworów zasiadających, obawiam się z tego wypadku, gdy exekucya tego nie będzie dopełniona. Z strony Dworu Rosyjskiego widzę tylko zapewnienie. Minister Pruski nie determinował się wyraźnie, a Cesarzski nic nie mówi dotąd. Moim zatem jest żądaniem, aby decyzya tego projektu nie wprzód następowała, aż Kanclerze przez Notę w tej mierze odbiorą finalne zapewnienie.”

J.P. Młodzianowski Różań: w ciągłym głosie nad projektem wspomnianym następujące czyni załatwowania: *1mo.* Aby Kommissarzom ze Stanu Mieyskiego, ile najlepiej naturę interesów bankowych znającym *vox decisa*u dozwolona była. *2do.* W punkcie determinującym rozpoznanie transakcyi od czasu protektu zaszłych, aby podług prawa 1588. fol. 219. pierwszeństwo zapisów i oblat *ad potioritatem* determinującego skutek następował. (*Takowe prawo na żądanie tegoż czyta J.P. Sekret: seym:*) Po przeczytaniu, aby też okoliczność i co do osób roztrząśniętą została wноси. Gdyż Bankierowie przewidując swój upadek wcześniej, znaczne fundusze w zapisach żonom i dzieciom rozdali. *3tio.* Względem dłużników niemających lat zupełnych, aby prawo 1778. R. determinujące, iż i małoletnich papiery skoro im dowiedziono zostanie, że nie ruchomość, ale gotowe pieniądze wzięli, walutę płacić powinny, służyło za prawidło. *4to.* Wylaczeniu osób składających, od kupowania Dóbr, gdy tychże sprzedaż dostatecznie jest obostrzona, sprzeciwia się, i inne tym podobne czyni przełożenia.

J.P. Drwinowski Łomż: oświadcza żądanie za projektem bez żadnych dodatków.

J.P. Syruć Smol: „Być uczestnikiem obrad, gdzie ich „skutek od obcey zależy woli, gdzie prawa do trwałey sta- „nowione exystencyi, codziennemu ulegać muszą upadkowi, „są to straszne dla czuley duszy widoki, są to nieznosne dla „poczciwie myślącego obywatela ciężary.

„W równey i my dopiero będąc kolei, dopełnić to „gwałtownie, bo przymuszenie musieliśmy, do czego nas „gwałt obcey przemocy (któren dość często uciska) przy- „naglił. Niechżeś tedy ta przemoc już będzie syta, a po- „zwoli nam w interesie Narodu do czego rozumiałbym, „że już wtrącać się nie zechce, pilnować tych prawideł, któ-

„rych prawa będąc naszym przedmiotem, dalszą nam okazują postępowania drogę.

„W tak tedy okropnym rzeczy widoku, gdy widzę „prawo na dniu 6. Mca Lipca zapadłe zastrzegające beśpieczeństwo Posłów i ich majątkow zgwałcone, gdy czterech „Posłów z grona naszego poniewolnie wywieziono, gdy innych sekwestrem Dóbr i rabunkiem uciskać przyrzekają; „abyśmy mogli do dalszych czynności przystąpić, i Seym nasz „kontynuować, dopóki satysfakcya prawu nienastąpi. Gdyż „wszystko co stanowiąc będziemy, będę miał za daremne i „illegalne. Jeżeli iedne a pierwsze prawo szanowanym być „nie może; iakże inne poslednieysze mogą mieć swoją „exystencya?

„Nie rozumiem więc, aby w tej Izbie, w której iak „przynajmniey spodziewać się należy do iednego celu są „zebranemi sentymenta) znalazł się ktokolwiek, aby prawa „przez się postanowione chciał one na ruinie i upadku „wszechnego dobra gruntować?

„Z mego więc miejsca do niczego wprzody nieprzystąpię, aż będę widział skutek powyżey wzamiankowanemu „prawu dopełniony.”

JP. Bogucki Wyszogr: w ciągłym głosie przeciwko wyrzutom czynionym w Nocie JP. Ambassadora na dniu wczorajszym podaney, i w teyże Nocie wzamiankowanemu przekupstwu Posłów mówi nayfilniey, a krzywdę w tej mierze Narodu w nayżywszych wystawiwszy kolorach, podaje projekt, aby wszyscy Senatorowie, Ministrowie i Posłowie tak przytomni, iako i nieprzytomni wezwani zostali do wykonania przyięgi, iż od nikogo ku szkodziu Oyczyzny żadnego nie wzięli datku.

Strona opozycyi domaga się czytania takowego projektu, inni przeciwić się czytaniu onego, podniesienia projektu bankowego domagają się. Po długich sporach czyta JP. Sekretarz seym: projekt przez JP. Wyszogr: podany.

JP. Kimbar Upit: „Gdzie idzie o honor Narodu, tam nad zbytkiem użycia sposobów do okazania onego, zastanawiać się nieprzystoi; Występnym nie miłe tylko zaręczenie przyięgą cnoty, lecz nie myślę, aby wśród nas podobny znaydował się. Naypierwszy zgadzam się na projekt podany, idę do zaręczenia przyięgą niewinności postępowania meiego, i wszystkich równie myślących z sobą zapraszam.”

Cała strona opozycyi takowe powtarza oświadczenie, lecz projekt wzięty przez JP. Narbutta Lidskiego do de-liberacyi.

JP. *Miączyński* Lubel: Gdy projekt Bankowy przez gó-
dnych Posłów ułożony, a przez Deputacyą poprawiony, dla
niektórych jeszcze popraw żądanych, nieznamy iednomysł-
ney zgody, przeto podaje propozycyą *ad turnum*.

JP. *Jankowski* Sandom: powtarza swoje obawy, dla któ-
rych wstrzymania projektu tego żąda. — Inni domagają się
głosów.

JP. Marzałek seym: „Projekt podany dla uszczęśli-
wienia i uspokojenia tylu obywateli, mam nadzieję, że
„przejdzie iednomyslnością, moją zaś powinnością jest
„przypomnieć, iż ten projekt upoważniony zapewnieniem
„JP. Ambassadorsa przez Notę dnia 15. *presentis*, w której
„oświadcza się być authoryzowanym nominowania Kommis-
„sarzów. Wnieślenie JP. *Jankowskiego* Sand: aby i ode Dwo-
„ru Cesarzkiego takoweż nastąpiło zapewnienie, ja rozumiem,
„ułatwia się uwagą, że gdy Dwór *Peterzburzski* swoich Kom-
„missarzów ulokuje, inne Dwory tychże przesłać nieomie-
„szkają. A na żądanie niektórych Posłów, proszę JP. *Lubel-*
„*skiego*, aby wstrzymać chciał swoją propozycyą do rozda-
„nia zamówionych głosów.

JP. *Skirmont* Piński w materji bankowej tłumaczy u-
wagi, któremi Deputacya w przyniesieniu projektu była po-
wodowana. Dodaie względem Kommissarzy Miejskich *cum*
voce consultiva tylko zaliadać mających, iż była re-
kwizycya, aby Kommissarze krajowi, nie więcej iak tylko
iednym Prezydującym zagranicznych przewyższali, tudzież
przyłącza uwagę względem summy w *Hollandyi* przez JP.
Hana dla Rzpłtey negocjowanej, a w banku JP. *Prota Po-*
tockiego pozostałej.

JP. *Narbut* Lidzki odstępuje żadaney deliberacyi na
projekt JP. *Boguckiego* Wyszogr: oświadczać chętnie wy-
konanie teyże przysięgi, i podniesienia onego żąda.

JP. *Miączyński* Lubelski popiera swoją propozycyą. —
Strona oppozycyi żąda podniesienia projektu JP. *Wyszogrodz-*
kiego. Trwa spór długi i żwawy.

JP. *Bogucki* Wyszogr: podaje inną na projekt bankowy
propozycyą. — Rozmaite daia się słyszeć wołania. — Mimo
które JP. Marzałek seym: głosi propozycyą JP. *Lubelskiego*,
potym JX. Referendarz głosi też *ad turnum*. Czytania onych
nie można było słyszeć. — Długo powszechny odgłos tamował
turnum Senatowi. Nakoniec Izba uciśzyła się, i po skończo-
nym wotowaniu Senatowi, głosi JP. Marzałek seym: propo-
zy-
cya *ad turnum* dla Stanu Rycerskiego: Czyli projekt ban-
kowy ma być przyjęty? Czyli nie?

Ma być przyjęty *Affirmative*.

Nie — — — *Negative*.

Po obliczeniu było wotów :

Senatorów i Ministrów *Affirmative* 13.

Negative 1.

Stanu Rycerskiego *Affirmative* 57.

Negative 4.

Junctim *Affirmative* 70. *Negative* 5.

(Obacz to prawo w dodatku dzisiejszym pod tytułem :
Ustanowienie Komisji &c. &c.)

JP. Ogiński Podskarbi W. W. X. Lit: „Tam gdzie o
„ogólne idzie dobro, albo gdzie większość jest uważana,
„tam interes prywatny usunięty być powinien, aby ani
„za przeszkodę, ani za tamę materji nie był uważany. Ta
„maxyma usta mi wstrzymywała, abym w trakcie materji
„wspomnieniem o JP. Potockim wstrzymywał decyzją tak
„potrzebnego projektu.” Tu przełożywszy stan interesów
i zamiary JP. Prota Potockiego, stosowny podaie projekt.

JP. Drewnowski Łomżyński i inni tamują czytanie
onego.

Król Jmć: *Słyszany głos JP. Podskarbiego W. Lit:*
który wyobraża chwalebne czyste duszy obywatelstwo,
który przekładać umie obowiązki tegoż obywatelstwa, od
togo zaczął, i na tym skończył, aby kara niepoprzedzała
winy, i w tej myśli podaie projekt. Nieprzeszkadzam ni-
gdy czytaniu projektu, bo to jest prerogatywą podającego.
Ale teraz niech mi się godzi zanieść prośbę do tegoż JP.
Podskarbiego, aby insitendo principiis zawsze okazywanym,
i teraz oświadczonym, odstąpił tego projektu. Nie dla
niego samego, ale dla przykładu innych. Zawsze byłem i
jestem z szacunkiem zupełnym dla JP. Potockiego Wwody
Kijow: i nikt mię posądzać nie może, iżbym to z niechę-
ci dla niego czynił, lecz wielu posztoby za podobnym przy-
kładem, a przez takowe projektu moc prawa osłabiła-
by się.

JP. Ogiński Podsk. W. X. Lit: „Jak nieśmiało mówi-
„łem za interesem Brata mego, tak równie nie byłbym
„śmiały w popieraniu podanego projektu, cofam go natych-
„miast, i o jednę tylko rzecz proszę W. K. Mei, i N. Sta-
„nów, abym niezostawiając nikogo w obojętnym rozumie-
„niu, projekt mój przeczytał, i w mieyscu pójścia do
„deliberacyi, sam cofnę.”

JX. Biskup *Instant*: Przypomina wyrazy Aktu Konfede-
racyi Grodzień: gdzie *Sancita* niezaskarżone Konfederacyi,
są w mocy i exekucyi zostawione, *Sancitum* zaś wyzna-

czające Kommissyą w interesie JP. Prota *Potockiego*, niebą-
dąc od nikogo załkarżonym, podawałoby niepewności zapa-
dłe dziś prawo, a zatym na zniesienie onego, że wyraźnego
potrzeba prawa przekłada, i że projekt JP. *Ogińskiego* czy-
tany i decydowany być powinien, utrzymuie.

JP. *Ogiński* Podik: W. X. Lit: „Z żalem mi to przy-
chodzi wyznać, żem się niespodziewał, aby projekt mój
zagaił Izbę, bo zagaieniem nazywam czas bez pożytecznie
stracony. Na przełożenie W. K. Mci, cofam mój projekt,
lecz abym nie dał nikomu powodu obojętnego myślenia,
czytać ten projekt będę; i czytał. Skończywszy czytanie.
Niechciałem Mił: PANIE! usunąć Woiewody Kijow: od sądu,
lecz chciałem tylko zostawić go przy sądzie wyznaczonym,
gdy tamta Kommissya złożona jest z ludzi słusznych, którzy
niedozwolą, aby ten odpowiadał w inney Kommissyi, gdy
inż w pierwszej wszedł w układy z swemi kredytorami, i
rzecz zbliżył do końca.”

Po czym sessya solwowana została na dzień następują-
cy na godz: 4tą po południu.

Sessya Seymowa 70ta dnia 28. Września w Sobotę.

Za przybyciem J. K. Mci, JP. Marszałek seymowy za-
gaia sessyą przypomnieniem projektu podanego względem
przyścię woyska.

JP. *Ankwicz* Krak. „Gdyby nieszczęścia żadną pomyśl-
„nością przegradzane nie były, gdyby one bez żadney przer-
„wy gnębiły bądź człowieka, bądź Narod cały, roz-
„pacz stałaby się w takim położeniu iedynym cierpiącego
„podziałem, i rzekłbym w ow czas śmiało, że mi się też
„sama moc doradza, która wymierzonym klęskom nie chce
„położyć tamy. Lecz inaczey postępuje z nami wwszytkim
„władząca Naywyższego wola, i lubo wyroki, które zgłę-
„biać się nie godzi dotykaia częstokroć różnemi ludzi i Na-
„rody nieszczęściami, też sama iednak ręka, która dotyka,
„wznosi się albo do poratowania uciskionych, albo do wka-
„zania im tego narzędzia, którym się wyręcaiać chce po-
„łożyć koniec kary, a razem i dalszego udręczenia.

„Taki jest właśnie Stan okoliczności naszych, przyci-
„śnieni bowiem okropnemi klęskami, kiedy pod ciężarem
„onych upadając, rozumieliśmy, że tylko samey rozpacz
„oddać nam się należy, aliści w samym tym dziele, z któ-
„rego wynikły straty nasze, spostrzegać się daia jeszcze
„środku ośłodzenia losu naszego, i zapewnienia nadal tego
„przynajmniey Kraiu, który ieszczeby mógł skusić chciwość
„czyia, gdyby mocnemi nie został opatrzony twierdzami,

„Z dzieła wyznaczającego Deputacyą do traktowania z Dworem Peterzburgskim wynikło mowię niepomysłne ustąpienie znaczney części Krajow Rzpltey Polskiej, którego unikuąć nie można było, lecz toż samo wyznaczenie Deputacyi zawiera w sobie ścisły dla traktujących imieniem waszym Nayiaśn: Stany obowiązek, aby ułożony został traktat wieczystego z Rosyją obrony przymierza, aby z tąż Potencyą zaszedł układ o wspólne z handlu korzyści, aby nakoniec iey pośrednictwo wezwane było, końcem zawarcia umowy z Dworem Berlińskim o handel.

„Dopełnienie takowych zamiarów, ile interessuje cały Narod w widoku wypływających ztąd dla niego korzyści, tyle żądano dziś bydz powinno, iako skutek nawet przyrzeczeń Nayiaśn: Imperat: Jmci, których dotzymanie odpowiada wielkości duszy tej Wielkiej Monarchini, i oznacza, że nas ma za Narod niepodległy i godzien zprzymierzenia się z nią na zawsze.

„Przynoszę wam przeto Nayiaśn: Stany projekt zalecenia dla JWW. Pieczętarzów O. N. aby stosownie do tych żądań podali Notę JW. Ambassadorowi, iestem bowiem w przekonaniu, że ten krok nie będzie nadaremny, a gdy go pożądanu uwieńczy skutek, prawdziwe wyniknie ztąd dla kraju dobro, i iedyna przeciw wszelkim zkądkolwiek iefzcze przyiść mogącym szkodliwym dla Oyczyzny naszym zamiarom położy się tama.

„Był czas, kiedy wyzrekłś Nayiaśn: Panie na Seymie, iż się głośno przyznaiesz, że iesteś przyjacielem Nayiaśn: Imperat: Jeymci naywięcey dla dobra Oyczyzny; Twemi usły niech zostanie potwierdzone to oświadczenie dzisiay, do którego Narod łączy swoje, iż nie zna nic pomysłnieyszego dla siebie, iak bydz poczytany za stałe przychylnego ku tej Wielkiej Monarchini, która iak tu powiedziało było, nie raz już miała w ręku swoim losy Naypotężniejszych Narodów; Widzę ia ogrom wzrastających niektórych Mocarstw, ale widzę i upadek innych, patrząc czym są dziś iedni, a czym dawniey byli, nieprzypuszczam do serca mego mniemania, aby nam wyroki Boskie zakazały spodziewać się powstania.

„Wsparci pomocą W. Katarzyny, prowadzeni radą mądrego i ukochanego od nas Króla, zabezpieczeni dobrą formą Rzadu, wierni odtąd naszym przymierzom, dalecy na koniec od chęci przeistoczenia praw oyczytych, możemy bydz szczęśliwemi, a z tego stopnia wewnętrznhey spokojności, podnoszą się z czasem Narody do naywyższego stanu i znaczenia szczytu.”

Potym stosowny podaie projekt, który JP. Sekretarz seymowy czyta.

JPP. *Jankowski* Sandom: i *Dragowski* Podl: chcą go mieć deliberowanym.

Król Jmć: „Nigdy nie zwykłem chcieć ubliżać „niu Seymujących, ale w tym momencie, i w tym zdarze- „niu uchybiałbym moiey powinności, gdybym nieoświadczył „należywszey chęci widzenia skutku podanego projektu, któ- „ry sędzę koniecznie i nieodbitie potrzebny dla naszey Oy- „czyzny, która oto już w samym traktowaniu dopraszała „się. Potrzeba, abym zachęcił seymujące Stany, iżby ten „dziś jednomyślnością przyjęty został.

JP. *Jankowski* Sand: przekłada swoją troskliwość o ułatwienie artykułów separowanych.

Król Jegomość: „Właśnie ten traktat przyspiesza „artykuły separowane, bo gdy się prosi o traktat handlo- „wy, tym samym żąda się i artykułów separowanych.

JP. Marszałek seym: zapytaie o zgodę na podany przez JP. *Ankwicza* projekt. Trzykrotną jednomyślnością w prawo zamieniony został. (*Obacz w dzisiejszym dodatku pod tytułem: Zalecenie WW. Pieczętarzom O.N.*)

JP. *Staniszewski* Czarniech: żąda podniesienia swojego projektu na dniu 26. podanego względem patentowania Oficerów przez Króla.

JP. *Narbut* Lidzki w obszernym głosie wyliczając kłeski, i ucisk Narodu z okazji exystencji woyska Rosyisk: w krain, żąda, aby Kanclerze podobne przełożenie przez Notę JP. Ambassadorowi uczynili, tudzież projekt wyznaczenia Delegacyi do rozpoznania krzywd przez woyska Rosyiskie poczynionych.

Król Jmć: „Nie przerywam głosu, i owszem nadto „przychylam się do intencji tegoż Posła, ale oświadczam, „że przed kilką dniami, i ustnie, i na piśmie w tey oko- „liczności czyniłem przełożenia, ale kiedy wola jest, aby „Kanclerze imieniem Stanow toż przełożenie powtórzyli, „chętnie na to zgadzam się.”

Czyta JP. Sekretarz Projekt takowy.

JP. *Miączyński* Lubelski z przyczyny podanych z rozkazu J.K. Mci przełożeń JP. Ambassadorowi, radzi wstrzymanie się, do czasu rezolucyi tegoż JP. Ambassadora, i Projekt podany bierze w deliberacya.

JP. *Narbut* Lidzki: „Co do ewakuacyi woyska, w tym „głos J.K. Mci uważa bydz skuteczny przez Notę Kanclerzow podać się miana, lecz w swoim projekcie okazała konieczność wyznaczenia Delegacyi do rozpoznania zażaleń o krzywdy Obywatelom przez woyska Rosyiskie namienione.

JP. *Tyszkiewicz* Marsz: W. Lit: „Powołany głosem JP. *Liżkiego*, nie zostaie mi powiedzieć nad to, com na dniu onegdajszym uczynił. Podałem Pismo W. K. Mci na fundamencie którego przełożenia JP. Ambassadorowi uczynić W. K. Mość zlecifeś. Nie wiem jaki skutek nastąpi, spodziewam się jednak, że JP. Ambassador iest już zupełnie uwiadomiony, tak co do nieurodzaiow, iako co do uciskow i innych okoliczności.

JP. *Kunicki* Chełm: w obszernym głosie rysując smutny obraz kłesk, i nieszczęść Kraiu, w proporcya terazniejszey sytuacyi kraiu do zmniejszenia woyska i podatkow podaie projektu, i za podniesieniem projektu JP. *Staniszewskiego* Czerniech: mówi.

Czyta JP. Sekretarz Projektu takowe JP. *Kunickiego*, potem projekt JP. *Plichty* względem przyięgi woyska. Po przeczytaniu

JP. *Ożarowski* Kaszt: Woyn: w obszernym głosie nad projektem podanym czyni uwagi, słowa i myśli tego projektu roztrząsa, i w długim tłumaczeniu podaie przez siebie ułożoną rotę iuramentu dla Hetmanow, i Regimentarza, którą JP. Sekretarz seym: czyta.

Król Jmć: „Rota przyięgi dopiero przez JP. Kaszt: Woyn: proponowana, obeymuie moim poięciem wszystko to, co zaspokaiac troskliwość seymuiących Stanow powinno. Ja, bym życzył, aby ta przyięta została.

JP. *Zambrzycki* Nurki konieczność przyięgi ogólney woyska dowodząc, chce ią mieć podług prawa 1764. Roku iak iest w projekcie JP. *Plichty* Sochacz: gdyż takowa przyięga koniecznie powtórzona bydz musi za uformowaniem formy rządu.

Król Jmć: „Sprawiedliwa uwaga iest W. Pana. Zdaie mi się, że iey będzie dogodny do tey przyięgi dodatek, że ta przyięga będzie trwała do czasu, pokąd władza rządowa nieustanowi, czyli *adinstar* przyięgi 1764. czyli inney, iak się będzie zdawało.

JP. *Zaluński* Podsk: Nadw: Kor: podaie projekt, aby zwyczajem Konfederacyow, inne Magistratury wykonać przyięgę były obowiązane.

Czyta JP. Sekretarz seym: projekt przyięgi takowy. Po przeczytaniu, tenże *in continuatione* głosu przekłada potrzebę, aby tey przyięgi projekt, wraz z podanym przez JP. Kaszt: Woyn:łączony został. Co do woyskowej Kommissyi, przyięgi poprawę przez siebie zrobioną do czytania podaie.

JP. *Ożarowski* Kaszt: Woynic: względem wniosku swojej przysięgi obszerne czyni tłumaczenie. Mięszaniu przez włączanie Hetmanow, i Kommissyi woyskowej sprzeciwia się.

Czytá JP. Sekr: Seym: projekt JP. *Plichty* poprawny z dołączoną przysięgą Kommissyi woyskowej, i Magistratur rządowych.

JX. Biskup Infl: dodaie uwagę, aby umieszczone słowa w projekcie: *Nim inne osoby nominować będziemy*, iako znaczące ekskluzya teraz zasiadających, wymazać. Zgodzono się na ten wniosek.

Po powtórnyim przeczytaniu projektu, za zapytaniem JP. Marszałka seym: takowy projekt trzykrotnie ogłoszoną iednomyślnością w prawo zamieniony został (Obacz w Dodatku Tit: *Zalecenie wykonania przysięgi.*)

JP. *Miączyński* Lubel: żąda podniesienia projektu JP. *Staniszewskiego* Czerniech: względem patentowania.

Król Jmć: „Tylekroć wdzięczność wyrażam Narodowi, naychętniey, ilekroć temu podoba się wyrazić chęci uprzeymości dla mnie, projekt powrócenia gwardyow władzy moiej, rozumiem z nayszychliwych dla mnie pochodzący chęci; lecz powtórzywszy podziękowanie za też przychylnosc, żądam, aby to do Deputacyi rządowej odesłanym zostało, a teraz abyśmy pokazali, iż posłuszni jesteśmy prawu postanowionemu dopiero, potrzeba podług tegoż aby przysięgi dopełnione zostały.” Natychmiast wezwani przez Marszałka W. Lit: JPP. *Zabiello* Hetman Polny Lit: i *Ożarowski* Regimentarz przez Xcia Jmci Kanclerza Kor: dyktowaną wykonali przysięgę.

JP. *Grzegorzewski* Płocki domaga się podniesienia projektu swojego względem rozdrukowania Seryarza fancytow Konfederacyi Targowickiey.

Czyta JP. Sekretarz Projekt takowy.

JX. Biskup Inflantki dodaie w obszernym tłumaczeniu się uwagę, iżby dla dokładniejszey informacyi, wyciągnięta treść wszystkich Sancitow była rozdrukowana.

JP. *Plater* Podkancl: Lit: przekłada, iż gdy akt Konfederacyi Grodzieńskiej zlecił Metrykantom odebranie Akt Konfederacyi Targowickiey, Kanclerze przyjęli ie tymczasem w swój dozór, nie są iednak obowiązani zatrudniać się rozdrukowaniem. Daley wyciągnięcia Summaryusza, i dla niedostatku drukarni, prędkiego wydrukowania trudnośc przekłada.

Król Jmć: „Jabym rozumiał, aby JPP. Marszałkowie Narodowi, czyli Kanclerze obmyślili, aby oprócz iedney

Drukarni, która się znajduje w Grodnie, sprowadzona była druga.

Po niektórych nad tymże projektem zastranowieniach, za umieszczonym przez JP. Tuhanowskiego Nowogr: wniesionym dodatkiem, aby Metrykańci gratis wydawali żądającym ekstrakta;

JP. Marszałek Seym: donosi o poprawionym podług wniosku JX. Biskupa Insl: projekcie, i czytanie onego JP. Sekretarzowi zleca. Po przeczytaniu zapytuje o zgodę, która jednomyślna zachodzi. (Obacz to prawo w dzisiejszym Dodatku pod tyt: *Zalecenie WW. Kanclerzom O. N. ażeby Summariusze Sancitow &c.*)

JP. Frankowski Podlaski wstrzymując się z żądaniem podniesienia dawniej podanego projektu, podaje inny projekt zalecenia, aby JP. Marszałek seym: żadnych obwieszczeń i uniwersałow bez woli Stanow nie wydawał, który JP. Sekretarz czyta.

JP. Marszałek seym: tłumaczy się, iż nic bez woli Stanow nie czynił. Uniwersał wydany był skutkiem Aktu Konfederacyi nakazującego rozesłanie onego do Akt wszelkich, i prosi Izby, aby takowy projekt był zaraz w prawo zamieniony.

JPP. Wilamowski Zakr: Mło[?]zianowski Reżań: nieodstępują żądanej delibacyi.

JP. Miączyński Lubel: o podniesienie projektu JP. Grodzickiego Krak: domaga się.

Czyta JP. Sekr: Projekt takowy wyznaczenia Kommissyi Lustracyney i Likwidacyney woyska.

JP. Załuski Podlk: Nadw: Kor: czyni uwagę, aby w tym projekcie w miejscu, gdzie jest wyrażono: *Kommissye woyskowa i Skarbowe po t. wyznaczą Kommissarzu*, aby było odmieniono: *po jednym delegować będą*, a to, aby za zmianą osob w Magistraturach, kwestyi jakiej nie było. Zgodzono się na takową poprawę.

JP. Grzegorzewski Płocki żąda warunku umieszczenia aby i ci, co wyszli z woyska do stanu cywilnego, i zostali dłużnemi kassom, mogli być do tej Kommissyi pociągnięni.

Czyta JP. Sekr: dodatki obydwu. Zgodzono się na te.

JP. Marszałek Seym: zapytuje o zgodę na całkowity projekt, trzykrotna jednomyślność zachodzi.

Król Jmć przystąpił do nominacyi osob. Najprzód do Kommissyi Bankowej: JWW. Raczyńskiego Marsz: Kor: za Prezesa, Ofolińskiego Kaszt: Podl: Starzyńskiego Słt Białsk: Okęckiego Sędz: Ziemił: Warszaw; Xawerego Działyńskiego Szamb; Zakrzewskiego Chor: Poznańsk: Mieczkowski Słt

Rabszt: *Hufarzewskiego*, i *Szweykowskiego* Szambelanow.
Sowińskiego Metrykanta Kor:

Z stanu zaś Mieyskiego: *Zaklera*, *Miklera*, i *Kortuna*.

Do Kommissyi Lustracyney i Likwidacyney Woyska.
Hryniewieckiego Wdę *Lubels*: *Sobolewskiego* Kaszt: *Czers*:
Jazdowskiego Wileń: *Plichtę* Sochacz: *Grzegorzewskiego* Płockiego
 Poślow, *Piaśkowskiego* Szambel: *Jeziorkowskiego* Sekr:
 Seymowego.

Z woyskowych: *Cichockiego* i *Raczyńskiego* Gener:
 Maiorów.

Potym dając czas Deputacyom rządowej i Sancita przeglądającej, bez przerwy tak ważnemi obiektami zatrudnienia się, seffyą seymową solwował do śrrody, to jest do dnia 2. gbris na godzinę 4. po południu.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

ANGLIA.

Z Londynu dnia 16. Września. W przeciągu 24. godzin w wielkicy cały Londyn odmianie zostawał: Smutku raz głębokiego, toż niewzyczajney radości.

P. Pitt opisać naydoładniey i rozrzucić kazał dzieł naszych woiennych na lądzie niepomysłne skutki.

Niewiadomo, czy iego zamiar był doświadczyć, iakiego też lud w takich okolicznościach będzie zdania? i iakiey spokojności? czy inna iaka przyczyna powodowała tą iego czynnością? dość że nieukrytym odmalowano piórem całą niepomysłność we *Flandryi*, a mianowicie pod *Dunkierką*, a zatym całe miasto smutnemi brzmiało wieściami. Opisanie famo naydrobnieyszych szczegółow pomnażać zdawało się powszechny smutek, a to do gruntu strapiionych serc przeymuiąc tkliwe na terażnieyszą wojnę zażalenia. Uyrzeć było w iedney prawie godzinie cały Londyn okryty czarną krepą. Pospólstwo w głębokim zostawało milczeniu, a procenta spadły po pięć od sta.

Jest to znak naywiększego nieukontentowania w Londynia. Ale P. Pitt śmiał się tym czasem ukryty.

i poglądając z zimną krwią na niespokojność naszą, utrzymywał w tey przykrey sytuacji przez dzień cały wszystkich. Było to Ministra oszukanie, lecz iak nam słodką wkrótce wesołością nadgrodził to strapienie powłócznie.

Nazajutrz P. Pitt o zaszczytach na morzu szrodziemnym pomyslnościach Anglii, rozsiat wiadomość: Jako wzięte jest miasto i port Toulon, o czym ieszcze nikt niewiedział. Zaraz całe miasto nadzwyczajną radością objęte zostało. Wołanie było ludu: *Niech żyje P. Pitt!* które się po wszystkich rozlegało ulicach, i zaraz procenta, które były spadły po 5. od sta, podniosły się pięcią wyżej nad cenę dawnieyszą, iaką była przed *Flandryjskimi* klęskami, to jest stanęły po dziesięć od sta.

P. Pitt korzystając z tego entuzjazmu pospółstwa, użył sposobu, aby Naród wzbudził do zapatu przeciwko Francyi. Doradzał wojenną siłę W. Brytanii dzieściami Regimentami na lądzie powiększyć. Zdania iego znalazły obrońców, a maytkowie z wielką ochotą zaciągali się. Nie ma, ktoby nie pragnął iak nayrychley uyrzeć Toulonu. Ztąd znaczny do służby wojenney, zwłaszcza na flocie pomnaża się co dzień nacisk.

Mówią tu o dyzgracyowaniu dwóch wielkich osób. Jeden jest Xże de Richemond znaiomy przez swoje przywiązanie do opozycyi, drugi Admiral Howe, którego także do teyże Partyi zdawna jest niewątpliwa przychylność. Oskarżają pierwszego, iż umyślnie zwłóczył dostawienie artylleryi pod *Dunkierkę*, o drugim zaś mówią, iż daremnie się tylko po morzach z wielką flotą walezał, unikając wszelkiedy z Francuzami bitwy, lubo powielekroć miał sposobność onych porazić.

Takowe obu tych Panów od łaski Królewskiej oddalenie podobne jest do prawdy, ponieważ wiadoma jest zdawna różność zdań P. Pitta i obu tych Ministrów.

B E L G I U M.

Z *Bruxelli* dnia 15. *Września*. Wiele Niemieckich gazet wzmiankuje o nowym zwycięstwie przez Xcia *de Cobourg* dnia 4. *Września* nad Francuzami otrzymanym, ale się to zdaie pochodzić z omyłki w dacie, i być musita sama akcyą pod dniem 12. *Września*, o której już doniesiono.

Z *Luxemburga* dnia 16. *Września*. Dnia 8. t. m. garnizon Francuzki z *Givet* uczynił wycieczkę, ale od *Kroatow* odpędzony nazad. Dnia 10go lepiej się *Patryotom* powiodło, 3000. ich osadziło się w zamku *Beaurain* i pobliskich wsiach gdzie dotąd stoją. Zdaie się, że zamysłaią wpaść w *St Hubert* i krainę *Leodyską*.

F R A N C Y A.

Z *Paryża* dnia 16. *Września*. *Marya Antonina* w więzieniu swoim regularnie wstaje o godzinie 7. a kładzie się spać o 10. wieczornej. Jada z dobrym apetytem. Rano pija *Czokoladę*, i używa nieco chleba, na obiad ma supę, nieco mięsa i *pullardę*. Pija wodę tylko, a w tym iak powiada, naśladowie *Matki* swojej *Maryi Teressy*, która nigdy wina niepijała. Co tylko wstanie z łózka, pudruie się, sama siebie ubiera, a to z wielką przysadą. Oczy iey teraz zczzerwieniały, a włosy zbladły. Wzrok iey przylamny, powierzchwna postać zawsze ma coś w sobie wspaniałego. Pilnujących żołnierzy zawsze zowie *Messieurs*, a służącą *Madame*. Ta imieniem *Mad: Harel*, wszelkie okazuje *Królowej* dowody atencji, i więzey do niey przywiązania, niż iey wolno dać się z tym poznać.

Teraz i *Damy* muszą nosić troykolorną kokardę. Dozorcom ogrodow publicznych i wszelkich mieysc schadzkowych zakazano żadney *Damy* nie wpuszczać bez takowey kokardy.

Dekret Kon: Narod: na sekwestracją dóbr cudzoziemskich zwłaszcza Anglików we *Francyi* dawniey wydany, cofnięty nazad.

KORRESPONDENTA KRAIOWEGO
Y ZAGRANICZNEGO.*We Wtorek dnia 8. Października 1793. Roku.*

K O N S T Y T U C Y E.

*Zalecenie Wielmożnym Pieczętarzom. Ta do
Akt podana dnia 26. Września 1793.*

Gdy związek Konfederacyi naszej Grodzieńskiej w Seymie teraźniejszym przez dokonany gwałt na członkach tegoż Seymu Konfederackiego ma zata-
mowane dalsze czynności swoje, przeto na mocy
Prawa dnia 6. Lipca roku bieżącego zapadłego, wa-
rującego bezpieczeństwo Osob tegoż, My Król wraz
z przytomnemi tu Stanami zalecamy WW. Pieczę-
tarzom, aby stosownie do tegoż Prawa unanimitate
zapadłego, kontynuacyą Seymowania po jakimkol-
wiek gwałcie zabraniającego, ułożyli *instantaneè* No-
ty do JW. Ambassadors Rosyjskiego, iżby nam Po-
stów mocą i wolą jego oddalonych i wydartych z
Zgromadzenia Seymującego, tak w moc dopełnienia
Prawa, iako i dla możności wspólnie z niemi radze-
nia powrócić racyli.

*Zalecenie Wielmożnym Pieczętarzom O. N. Ta
do Akt podana dnia 28. Września 1793.*

Wyznaczywszy Deputacyą do traktowania z Dwo-
rem Peterzburgskim, i przepisawszy oney za nay-
pierwszy obowiązek, aby starała się ułożyć Traktat wie-
czyśtego przymierza Rzpltey z Nayias: Imperatoro-
wą Jeymcią wszech Rosyi, a to końcem spoienia
raz na zawsze tym nowym węzłem, wzajemnych
interesów Państw obydwóch, gdy nieszczęśliwym
dla Polski zdarzeniem, te zamiary ustąpić innym
musiały, i skuteczniome dotąd nie są; Przeto My
Król za zgodą Skonfederowanego Seymu Rzpltey Sta-
nów, zlecamy WW. Pieczętarzom O. N. aby przez

Urzędową Notę nieodwłócznie JW. Ambassador: oświadczyli. *Amo.* Iż My Król wraz z Seymniącemi Stanami, lubo czuiemy wielkość strat, które Oyczyzna nasza poniosła, nigdy jednak niemogąc oddzielić się od tego zaufania, które położyliśmy w wielkości duszy Imperatorowy Jeymci, mamy iey przychylność za naygruntownieyszą nadal szczęścia Rzpltey podstawę. Z takowego więc wewnętrznego przekonania, pochodzi upragnienie nasze, aby JW. Ambassador dopełniając uroczystego swey W. Monarchini przyrzeczenia, które od iey Tronu dane było Delegowanym od Konfederacyi Gener, O. N. a do którego My dziś odwołujemy się, tudzież z powodu powtórzonych nawet przez siebie zapewnień imieniem Nayias: Imperatorowy Jeymci nam uczynionych w ciągu Negocycacyi, świeżo zawartego Traktatu, przystąpił imieniem teyże Monarchini do zawarcia z Rzpltą wieczystego przymierza, w takich opisach, iakie będą naywłaściwsze do zapewnienia wzajemney między dwóma Państwami pomocy i obrony w miarę możliwości z nich każdego. *zdo.* Przełożą w teyże Nocie WW. Pieczętarze, iż iako wieczyсты związek między dwóma Państwami, wyciąga także zapewnienia korzyści przez Traktat handlowy, tak Rzplta Polska naymocniey życzy sobie, i przez ten sposób połączyć ściśle swe dobro z dobrem Państwa Imperatorowy Jmci. *ztio.* A iako My Król, i Seymniące Stany przekonani jesteśmy, że JW. Ambassador pomagając do osłodzenia nadal losu naszego, ma za cel utwierdzić położoną w Imperatorowy Jmci ufność Narodu naszego, a razem dogadza naturalnym serca swego cnotliwego skłonnościom, tak nietylko chcemy, aby WW. Pieczętarze oświadczyli w Nocie swoiey to przekonanie złączone z sentymentem winney dla niego wdzięczności, ale aby razem iak nayusilniey upraszali go, iżby *per bona officia* zbliżyć raczył skutek obietnic Dworu Berlińskiego, w celu zawarcia Traktatu handlowego, przynoszącego koniec

codziennym przeszkodom, które handlowi naszemu widoczny czynią uszczerbek. Oświadczą nakoniec WW. Pieczętarze O. N. iż podchlebiamy sobie, że nam nieodmówi JW. Ambassador nasypożądańszego swego pośrednictwa, do ułożenia takowego z Dworem Berlińskim Traktatu.

Zalecenie wykonania przysięgi WW. Hetmanom Litew: Regimentarzowi woysk Koronnych i Magistraturom. Ta do Akt podana dnia 28. Września 1793. roku.

Gdy dla przyspieszenia robot Seymowych i ukończenia ważnego dzieła nowey Formy Rządu, zdało się Nam Królowi i Seymującym Stanom nowy uczynić związek, pod tytułem: = Konfederacyi Seymu Grodzieńskiego = na dniu 15. Septembra roku bieżącego, i gdy dobro, iedność i spokojność kraiowa wymagają, aby wszystkie członki i Stany Rzpltey tym ścisłym połączone ogniwem wspólnie z Nami do tego zbawiennego dążyły celu; Zaczym My Król wraz z Skonfederowanymi Rzpltey Stanami mieć chcemy; iżby natychmiast Hetmani Litewscy iako przytomni w Kraiu, a zaś Regimentarz Koronny, iako Hetmanow Koronnych zastępujący, przed Nami na wierność i posłuszeństwo Nam Królowi i Stanom Skonfederowanym Seymującym wykonali przysięgę następującą: = „Ja N. przysięgam Panu Bogu Wszech-
„mogącemu w Tróycy Świętey Jedynemu, iż będąc
„na czele Woyska w Kommendę mi powierzonego,
„naysciśley wiarę i posłuszeństwo Naysiśniejyszemu
„Stanisławowi Augustowi Królowi Polskiemu, i Wiel-
„kiemu Xiążęciu Litew: i nakazom Stanow Rzpltey
„Aktem 15. Septembra Skonfederowanych zachowam, też nakazy wiernie pełnić będę, Urząd mój
„podług Boga i sumnienia sprawować będę, Woyska
„Rzpltey *privato studio*, i na uciemienie niczyie nie
„użyję, i we wszystkim według Boga, Prawa, i
„Sumnienia, tudzież obowiązkow do urzędu mego

„przywiązanych sprawić się będą. Tak mi Panie „Boże dopomóż i Niewinna Syna Jego Męka.” A Kommissye Woyskowe aby w Kancellaryach Ziemskich miejscowych oneż wykonali Rotą niżej przepisaną. O wykonaniu zaś tey przysięgi aż do dalszego Seymu Urządzenia obowiązującey tylko, Kommissya i WW. Hetmani Litewscy i Regimentarz Woysk Koronnych wszystkie Korpusy pod swoją Kommandą będące, iak nayrychley uwiadomią, i onemuż oznysmią, iż pod obowiązkiem teyże samey przysięgi zostają. Osoby zaś w Magistraturach Oboygą Narodów Ciwilnych (którzy ciąg Urzędowania swego nieprzerwanie kontynuować mają) zasiadające, nim My Król skład onych nominować będziemy, ażeby przysięgę w Kancellaryach Ziemskich miejscowych wykonali, mieć chemy, a to na takową Rotę: *Przysięga dla Magistratur:* „Ja N. Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Tróycy Świętey Jedynemu, iż posłusznym i wiernym będę Nayias: Stanisławowi Augustowi Królowi Polskiemu W. Xiążęciu „Litew: oraz Nayias: Stanom terażniejszym Aktem „dnia 15. Września roku bieżącego Skonfederowanego Seymu, tegoż Seymu nakazy ściśle dopełniać „będę, i Urząd mój podług Boga i Sumnienia sprawować będę. Tak mi Boże dopomóż i Niewinna „Syna Jego Męka.” A takowe wszystkie przysięgi, sby w przeciągu dwóch tygodni, dopełnione zostały, nakazujemy.

Zalecenie WW. Kanclerzom O.N. ażeby Summarysze Sancytów Konfederacyi Targowickiey przez Metrykantów rozdrukowane, po Woiewodztwach rozesełane były. Ta do Aktu podana dnia 28. Września 1793. roku.

Gdy czynności Konfederacyi Targowickiey, w liczbie Ustaw Rządowych policzyliśmy, stosownie do wyrazów Aktu Konfederacyi Seymu Grodzieńskiego, zaczynamy chcąc aby Sancyta i Rezolucye Konfедера-

eyi Targowickiey doszły wiadomości; My Król za zgodą Skonfederowanych Rzpłtey Stanów, mieć chcemy, iżby Summaryusz wszystkich Sancytów Konfederacyi Targow: tak na sessjach Konfed: O. N. iako też na sessjach Konfed: Narodowych *respectively* każdej Prowincyi zapadłych, tudzież Summaryusz, treść i ośnowę rzeczy zawierający Rezolucyi na Memoryały, Juryzdykcyi i Obywatelów wydanych, bez zwłóki został wydrukowany kosztem Skarbów O. N. i do wszystkich Województw, Ziem i Powiatów rozestany; Czego dopełnienie przez Metrykantów, a dopilnowanie przez Kanclerzów zalecamy, a Extrakty, z Metryk Obojga Narodów bez opłaty rekwirującym wydawane być mają.

Ustanowienie Kommissyi do rozszdzenia Sprawy upadłych Kraiowych Bankow. Ta do Akt podana dnia 28. Września.

My Król wraz z Skonfederowanemi Rzpłtey Stanami, zważając niesłychany Bankow Kraiowych upadek, w osobach UU. Prota Potockiego, Piotra Tepera, Fryderyka Kabrego; Karola Schultza, i Jana Dawida Heyzlera, milionowe szkody Obywatelom Kraiowym i obcym przynoszący, a chcąc w powszechności wszystkim Wierzycielom tak Kraiowym, iako Zagranicznym, z ogólności masy, tak tu w Kraiu Polskim, iak za granicą, exystującego majątku, skuteczną i nieodwłóczną obmyślić sprawiedliwość, widząc oraz przez tychże wyżej wyrażonych, Banki utrzymujących, różne powyrabiane *Sancita* i Kommissye z Kredytorami, a ztąd wstrzymaną Wierzycielom przez nich satysfakcyą, Sąd ieden dla tychże wyżej wyrażonych Bankow, nadzwyczajny i ostateczny, z regułą niżej opisaną wyznaczamy; który to Sąd równie nad wszystkiemi osobami tak Kraiowemi, iako i Zagranicznemi, do wspomnianych Bankow Interessowanemi, iako i tymże Bankom dłużnemi; tudzież nad Funduszami, w którym:

kolwiek bądź Kraiu zoftaiącemi, bez żadney dla nikogo
 excepcyi, wraz z Exekucyą, ma się rozciągać. Bio-
 rąc zaś na uwagę zatamowanie cyrkulacyi Publi-
 czney, i przełożenia Poſtów Dworow Sąſiedzkich w
 tym zamiarze uczynione, mając oraz na baczeniu
 znaczne Funduszow Bankowych przez Kordony za-
 ięcie, i Funduszow, nie tylko tu w Kraiu, lecz i
 za granicą Exyſtencyą, a ztąd zważając zbieg Wie-
 rzycielow tak Kraiowych, iako i Zagranicznych dla
 doſtąpienia ſatysfakcyi, która i z źródła iſtotney
 ſprawiedliwości, i z tytułu *reciprocitatis* Aktem o-
 sobnym Traktatu 1773. pod Artykułem Szóſtym,
 przez trzy Dwory Sąſiedzkie ieſt nayuroczyſciey
 zapewniona, celem przyspieszenia wſzytkim w o-
 gule Wierzycielom należney ſatysfakcyi, oraz poży-
 ſkania w każdym *reſpectivie* Kraiu prędkiem i nieo-
 chybnym wyroku Sądownego Exekucyi; Kommiſſyą
 z Władzą i mocą Sądowną z oſob i Kommiſſarzow
 tak Polſkich, iako i Dworow Sąſiedzkich (o któ-
 rych dodaniu Urzędownie mamy bydź zapewnieni)
 wſpólnie złożoną ſtanowiemy; do której na miey-
 ſce Kommiſſarzow przez Konfederacyą Gener: mia-
 nowanych, nowy ſkład Kommiſſarzow z ſtrony na-
 ſzey ſtanu Szlacheckiego *cum voce decisiua* dziewią-
 ciu, z ſtanu zaś Mieyſkiego trzech *cum voce Con-
 ſultiva* zaſiadać mających, których Nominacya od Nas
 Króla należyć będzie, nie koniecznie z oſob Seym
 ſkładających, aby tylko Obywatelow Szlachty z
 Pańſtw Rzpltey, a zaś od Dworow Wiedeńſkiego
 trzech, Petersburgſkiego trzech i Berlińſkiego trzech,
 a tych Miniſtrowie Imieniem Dworow ſwoich no-
 minować mają pod oſobną Prezydencyą nominować
 mianey przez Nas Króla oſoby, na którą nominacyą.
 wſzytkie ſtrony zgadzaia ſię, wyznaczamy. — —
 Którzy to Kommiſſarze (Ciąg dalſzy tego prawa w
 naſtępujących Korreſpondencyi dodatkach.)

O R D Y N A C Y A

Czyli Lex Curiata dla Deputacyi do roztrząsania Sancitów Konfederacyi Targowickiey O. N. przez Akt Skonfederowania Nayias: Seymujących Stanow wyznaczoney, przez tęż samą Deputacyą uchwaloną na Sessyi drugiey w Grodnie Ru. 1793. Miesiąca 7bra 22. dnia.

Deputacya chcąc w skutku odpowiedzieć zaufaniu, które w niey położyły Nayiasn: Skonfed: Seymujące Stany, przez wezwanie iey do roztrząsania skarg przeciwko Sancitom Konfederacyi Targowickiey O. N. gdy tak dla dania dokładności poruczonemu sobie dziełu, iakoteż dla zarządzenia iak nayspieszniejszemu onego wykonaniu, widzi potrzebę wprowadzenia porządku, co do podziału czasu, materyi i decyzyi onych, tudzież wewnętrzney w decydowaniu regularności, przeto za iednomyslną zgodą czynności swoje rozporządziła tym sposobem:

Imo. Deputacya na Sessye swoje zieżdżać się będzie, za każdym wezwaniem przez Prezydującego. Sessye te odprawiać się będą zawsze semotis arbitris, mieysce dla sessyi raz na zawsze w domu JW. Prezydującego JX. Biskupa Chelmskiego przeznaczają się.

zdo. Przyjmować będzie wszelkie zażkarżenia przeciwko Sancitom Konfeder: Targowickiey O. N. obecnie złożone na piśmie i przez podaiącego podpisane, równie przyjmować będzie wszelkie obrony i odpowiednie explicacye, te wszystkie rozwały i roztrząsanie, a opinią swoją, czy za słusznością przyniesionego zażkarżenia, czyli też przeciwko zażkarżeniu, iednomyslnie, lub wolą większości udecydowaną, w dzieło swoim umieści.

ztio. Wszelakie zażkarżenia i memoryały w Deputacyi podane, summariatim w Protokół zanotowane i ponumerowane będą, koleją daty podania, brane będą do roztrząsania podług porządku dawności. Żadne zażkarżenie nowe, wprowadzone do rozwały byż nie ma, dopóki rozpoczęte zupełnie utatwione i udecydowane nie zostanie.

Ato. Komplet Deputacyi Prawem zakreślony naymniey z osob siedmiu składać się będzie, lecz aby zawsze większa była liczba Deputowanych, Deputacya kolegów swoich do pilnego i punktualnego zasiadania na Sessyach zachęca, i że w większey liczbie; nad przepisany Prawem komplet znaydować się będą, po gorliwości wszystkich JOO. JWW. Deputacya składających dla dobra publicznego spodziewa się.

Wszelako ostrzega, że iak tylko komplet o oznaczoney godzinie zbierze się w miejscu tą uchwałą przepisany, Sessye swoje bez zwłoki zaczynać będzie. Oświadcza oraz, iż decyzye raz położone i ukończone, iuż odmieniane być nie mogą, chyba unanimitate.

5to. Przytomność osob Deputowanych na sessjach na każdą z osobna zapisywana będzie.

6to. *Wszelkie zażalenie, względem którego nie zachodziłaby zdań Deputowanych iednomyślność, większością wotów głosnych decydowane będzie. W przypadku paritatis votorum, pierwszy z porządku Prezydujący paritatem rozwiąże. Wolno będzie każdemu z zasiadających prosić o turnum, który odmówiony mu być nie może, zanotowanie zdania różniącego się, a pluralitate w protokule każdemu z Deputowanych wolne, ostrzega się.*

7mo. Nikt bez danego głosu mówić nie ma, ale wprzód dania głosu od Prezydującego żądać powinien, każdy zasiadający w rzeczy, iaka się traktować będzie, zdanie swoje otworzy, iednak dla oszczędzenia czasu w iedny materji, nie więcej, iak dwa razy tylko mówić dozwala się.

8vo. Deputacya z mocy Prawa w każdym czasie Seymowi pod jego decyzją opinie swoje przynieść może.

9no. Protokół czynności Deputacyi, tudzież Annexa ty czące się namienionego dzieła porządnie utrzymywane będą, a takowego Protokołu utrzymywanie iednemu z Deputowanych Stanu Rycerskiego uprosić się mającemu powierzono zostanie, w przypadku słabości zdrowia na utrzymującego Protokół i w nieprzytomności onego, inny z Deputowanych Stanu Rycerskiego, z któreykolwiek bądź Prowincyi, nieprzytomnego na ten czas zastąpi, a to ten, którego Prezydujący na Sessyi wezwie i uprosi.

10mo. Gdyby którykolwiek z zasiadających w Deputacyi albo sam zażądał Sancitum Konfederacyi, albo przeciwko podanemu zażaleniu obronę przed Deputacyą składał, takowy w czasie decyzyi zdania swego dawać, ani na Sessyi znajdować się nie może.

Po ułożeniu i przyjęciu zgodnie takowej Ordynacyi, uproszony od Prezydującego i równie wezwany od wszystkich kolegów *JW.* Plichta Posel Sochaczewski, na ten obowiązek pracy dla dobra Publicznego poświęcił się, w pomoc któremu do trzymania Aktów, przydają się dwaj Subalterni, ieden z Korony i ieden z Litwy.

Podany od trzymającego Protokół, rozkład Protokołów czynności Deputacyi obeymujących, dla tym porządniejszego dzieła iey utrzymywania, i regularności Kancellaryi, Deputacya przyimuie, który będzie takowy:

imo. Protokół dzienny Deputacyi, który na każdej Sessji przez trzymającego pióro zapisywany i na początku następującej Sessji przed zaczęciem wszystkich czynności głośno w Deputacyi będzie czytany i ten przez Prezydującego i przytomnych ma być podpisywany, w którym protokule prezencya osób, Sessya Deputacya składających i oddalenie się ichże od Sessji zapisywane będzie, tudzież zażkarżenia decydowane synoptice wciągnięte będą, a rezolucye Deputacyi per extensum wpisywane.

zdo. Seryarz, w którym konnotowane i numerami oznaczone będą wszystkie zażkarżenia wchodzące do Deputacyi na przeciwko sancitom Konfederacyi Koronney.

ztio. Seryarz w tymże celu, iak poprzedzający ściągając się będzie do skarg na sancita Konfederacyi W. X. Litt:

4to. Protokół do wpisania opinii Deputacyi względem Sancitow Konfederacyi Koronney.

5to. Protokół takiż, iak poprzedzający dla opinii względem Sancitow Konfederacyi W. X. Litt:

Takową Ordynacyą, czyli Legem Curiatam Deputacya ściśle zachowaną mieć chce, i we wszystkich obowiązkach one dopełniać oświadcza, niemniej uskutecznienie iey przepisow Kancellaryi swojej zaleca. Dan w Grodnie na Sessji drugiey 1793. Ru. Miesiąca 7bra 22. dnia.

Woyciech Leszczyński Skarszewski Bisk: Chełmski i Lubelski Prezydujący mp.— Ludwik Tyшкеwicz Marszałek W. W. X. Litt:— Michał Ogiński Podskarbi W. W. X. Litt:— A. Suchodolski Kasztelan Wttwa Smoleń.— Oborski Kasztelan Ciechanow:— Józef Hrabia Ankwicz Posel Wttwa Krakowskiego.— Kazimierz Mieczkowski Posel Wttwa Krakow:— K. Międzyński P. P. K. P. W. Ż.— Alexander Grzegorzewski Posel Wttwa Płock:— Alexander Xże Ponieński Posel Ziemi Zakroczym:— Kazimierz Plichta Posel Ziemi Sochaczewskiej mp.— Floryan Woyniłowicz Sęd: Ziem: i Posel Wttwa Nowogrodz:— Ignacy Szteyn Sędzia Ziem: Ptu Orszańskiego Posel Xstwa Inflant:— Wincenty Hlebicki Jozosowicz Stta Merecki Posel Xstwa Inflantkiego.

NOTA podana p Panu Sieversowi Amnbasadorowi Rosyjskiemu dnia 30. Września.

Król i Stany Rzepltey na Seym Skonfederowany zgromadzone, będąc przekonani o korzyściach zobopólnych wyniknąć mogących z trwałey harmonii i z systemu niewzruszonego związku, mającego się zawrzeć między Polską i Imperium Rosyjskim, zleciły Deputacyi, wyznaczoney do traktowania z JW. Jmpanem Poslem W. Rosyjskim, aby za nay-

pierwszy starań swoich zamiar wzięła zawarcie Traktatu wiecznego Allianfu z Nayaś: Jego Monarchinią.

Choć nader bolesne były te zdarzenia, które oddalały skuteczne ukończenie tego dzieła, tak bardzo od całego Narodu upragnionego; wszelakoż Król Imc i Stany, czując wielkość ofiar, które zbieg okoliczności na nich wymógł, nie są mniej przeswiadczeni, iż exystencya polityczna, bezpieczeństwo przyszłe i szczęśliwość Polski, ile z położeniem iey teraznięszym zgodzić się może, istotnie są przywiązane do owej ściślej interessów i widoków politycznych między dwoma Państwami zobopólności, któraby związek ich na trwały ugruntowała załadzie. Zalecili przeto niżej podpisanym oświadczyć JW. JMPanu Pośłowi Wielkiemu, iż na dobroczynności Nayaśnięzney Imperatorowej Imci załadza iefzcze Polska nadzieję swoją; iż te zaufanie powodowało powszechnym Seymu życzeniem, zapisanym w ustawie, przyjętej jednomyślnym okrzykiem na Sefsyi ostatnięj, aby JW. Pośeł, stośownie do swych często powtarzanych zapewnień, i do tych, które N. Imperatorowa Jmość uroczyście w swym czasie oświadczyć raczyła Delegowanym Konfederacyi Obojga Narodów, chciał przystąpić do rzeczywistego układu Traktatu związku wiecznego, którego kondycye, w łaskawey wspaniały Jego Monarchini sprawiedliwości rozważone, będą zapewne przyśtośowane do aktualnego Polski położenia, tudzież do niezmiennych obszernego Jey Imperium źródeł. A iako związek podobny, iefzcze bardziej może bydz u-twierdzony przez zapewnienie zysków handlowych, wzajemnie na obydwu Państwa spływaiących; przeto Stany życzą niemniej, aby te polityczne węzły mocniej były ściśnione przez nowe i wzajemne ugody handlowe, które mają bydz nawet do samego Traktatu Allianśowego wpisane. Oznaymując o tych jednomyślnych życzeniach Króla Imci i Rzeczypospolitey JW. Imci Panu Pośłowi Wielkiemu, niżej podpisani, mają razem zlecenie oświadczyć mu, że Stany, dawszy mu już dowody swego zaufania na cnotliwym iego charakterze zagruntowanego - mogą sobie podchlebiać, iż tenże JW. Pośeł W. pomnoży obowiązki, już sobie ziednanej wdzięczności Narodowej, przykładając swoje bona officia do prayspieśzenia skutku obietnic, danych przez Dwor Berliński względem nowego z Rzpltą Traktatu handlowego, zdolnego do zapobieżenia wszelkim przeszkodom, na które do tychczas handel Polski był wystawiony, i kontynuiąc swą medycacyą w celu przybliżenia żadanego końca negocyacyi, mających

się rozpocząć, końcem zawarcia tego Traktatu. W Grodnie dnia 30. Września 1793.

(podpis) *Antoni Ordy: Xże Sulkowski Kancl. W. Kor:
Kazimierz Hr: Plater Podkancl. W. X. Lit:*

*Z Warszawy d. 8. Wrześ: wydane tu są dwie
następujące Rezolucye.*

Juryzdykcyja Marszałkowska Koronna Naywyższej Instancyi wraz z Asseſsorami przez Nayiaśnieyszą Konfederacyą Generalną Oboygą Narodów przydanemi— Dostrzegłszy z Korrespondenta pod Nrem: 76. na dniu 21. Mca Września Roku teraźniejszego wydanego: że Miasto Stara Warszawa przywłaſzczając sobie moc, mimo urzędzeń władzy Naywyższej i Juryzdykcyi ſwoiey, ſądzenia Drukarzy; Rezolucyą ſwoią pozwać JMPana Mauraner Gazetę Łuskinowską drukuiącego, za umieszczenie Piſma w ſwey gazecie, pod tytułem *Odpowiedź Juryzdykcyi Sieleckiey*, nakazuiacey, z uymą władzy Juryzdykcyi wydała; Zatym zaleca Ur: Marcinowi Miodulskiemu Inſtygatorowi ſwemu, aby też Miasto Starę Warszawę o takowe przewinienie przed Sąd ſwój zapozwał— Dan w Warszawie na Seſsyi dnia 27. Mca Września 1793. Ru.

Alexandrowicz Wwda (L.S.)

Podlaſk: Prezyduiaący mp.

Michał Kraiewski J. M. K. N. Inſt: Regent.

W tymże ſamym intereſſie, przez tenże Sąd na podany memoryał, druga Rezolucya.

Juryzdykcyja Marszałkowska Koronna Naywyższej Instancyi wraz z Asseſsorami przez Nayiaśnieyszą Konfederacyą Generalną Oboygą Narodów przydanemi— Na Memoryał przez JMPana Mauraner rozdaiącego Gazetę Łuskinowską w za-

skarżeniu, że Miasto Warszawa ważyło się pozwać przed Sąd swóy za przyjęcie pisma do Gazety, do siebie podany odpowiadając; Deklaruje: Ponieważ urządzeniem władzy Naywyższey wszelkie druki pod dozór Juryzdykcyi zostały oddane, zatem wolne czynienie w swym Sądzie przeciwko Miastu Starey Warszawie za takoweż wywołanie w afsystencyi Ur: Instygatora Sądowego dozwala— Dan w Warszawie na Sessyi dnia 27. Mca Września. 1793. Roku.

Alexandrowicz Wda Podla-

ski Prezydujący mpr. (L.S.)

Michał Kraiewski J. M. K. N. Inft: Regent.

Z Poznania d. 2. Października.

Rocznica Urodzin Króla Pruskiego dnia 25. zeszłego Miesiąca, obchodzona tu wspaniale. JX. Raczynski Nominat Biskupstwa Poznańskiego przy iluminacyi ogrodu i dziedzińca Biskupiego, dawał wielki bal, dla kilkuset osob na nim naydujących się. Zastawione były stoły dla blisko na półtoraśta pierwszey dystrynkcyi osob. Trwał bal do godziny 3. z pułnocy.

Głoszą tu, że Król Jmość Pruski wkrótce ma przybyć do tuteyszego Miasta. Inni dnia 8. tego miesiąca, na przyjazd tego Monarchy naznaczają.

FRANCYA

Z Paryża dnia 18. Września. Czytają w Konwencyi Narod: list następujący pod czas sessyi dnia 12. Września:

Biliśmy dobrze *Anglikow i Hannoveranow.* Całe trzy dni między nami, i niemi nie już walka, ale okrutna rzeź była. Dostały nam się 4. chorągwie, 5. armat i wiele z ammunicyą wozów. Skorośmy na bagnety poszli, tryumf przyspieszyliśmy! Deputowani *Delbrel i Levasaur* żołnierzy nymężnie dowo-

dzili. Pierwszy z nich utracił konia pod sobą zabitego. Nieprzyjaciel otaczający *Bergues*, z całą siłą swoją cofnąć się musiał.

Otoż wróciliśmy się do *Belgium*, rzecz za tym *Du-hem*: Roku przeszłego drzewo tu szczepiliśmy wolności, chcieliśmy zrobić *Municypalnemi* miasta, i kosztowało nam to 12. millionow. Zrobmy teraz inaczej: Co zabierzem bogactw, te do Paryża co-nayrychley posyłamy. . . .

Houchard pisze z *Dunkierki*, (nie zabity więc jest) że wolne to zupełnie miasto. Nieprzyjaciel z całą swoją siłą umknął ze wszystkich tamecznych okolic.

Administratorowie z *Bergues* donoszą pod datą 9. Wrześ: Wczora uczyniliśmy wycieczkę. Jazda nasza rzuciła się na nieprzyjacielskie okopy z pałasza-mi. Okropna była siekanina. Anglicy i ich zprzy-mierzeńcy postradali armaty, bagaże i wszystko co mieli, bo na łeb ieden za drugim uciekali. Mimo to, wiele niewolników zchwytaliśmy. Teraz ich 400. tu przyprowadzono.

Adjutant Generała *Houchard* przynosi do Konwen-cyi Narodowej chorągiew Angielską, na której haf-towane litery G. R. (*George Roi*) Gerzy Król.

Kommissarze z pod *Toulon* dnia 7. Wrześ: donoszą. Dziś napadliśmy na linie de *Quilloure*. i wypędzili-smy nieprzyjaciół. Teraz góry około *Toulon* opano-wać nam się udało. Łatwo możemy nieprzyjacielską flotę spalić.

Donoszą z *Flandryi*, że Generał *Hedonville* dnia 13. Wrześ: zważy bitwę z *Hollandrami* ztoczył, któ-rym wziął 800. niewolników i 20. armat. Dywizya tegoż Generała *Hedonville* znalazła w *Menin* 40. armat, i 1200. wzięła niewolników. W *Bergus*, *Furne*, *Tpern* i *Gandawie* woyska Rzpltey.

Z *Vendée* po tylu wesółych, znowu smutne nadcho-dzą wiadomości. Woysko Generała *Tunk* przy *Chan-tonay* całkiem zbite. Słychać, że 6,000 trupem naszych padło. Generała *Tunk* aresztowano, iako oskarżonego

o opuszczenie w tey sprawie stacyi swoiey. Royalistów w tey okolicy znajduje się 30,000. Opanowali Zamek *Chatonay*. Hiszpani zdobyli pozycyę *Corneille*. Przyczym wieleśmy ludzi utracili. Spotkanie się bardzo było żwawe, i z niemłą szkodą. Cała nasza artyllerya wpadła nieprzyjaciółom w ręce, a *Perpignan* w wielkim niebezpieczeństwie. Z tym głośnieyszymi okrzykami odbieramy teraz doniesienia z *Flandryi* o dniach 6tym i 8mym Września, tak w Konwencyi, iak i po zgromadzeniach ludu. General *Bertholaux*, który ie nadesłał, mówi w swoim piśmie: W nieszczęśliwy sposób zniesione iest oblężenie *Dunkierki*, w nieszczęśliwy mówię, bo Anglicy bardzo to drogo musieli opłacić, i albo oręż złożyć, albo paść pod nim, albo potonąć w fionych musieli nurtach.

Liczba niewolników w Paryżu codziennie się pomnaża. Dawniey było ich 1877. a wczoray 1200 już 1905. W liczbie aresztowanych czytają też imię *Beniamina Pitt*, i *Elżbiety Pitt* bez żadnego inszego dodatku. Zapewniają, że w tey liczbie iest i ow wspañiały obrońca *Ludwika Malesherbes*. Ale *Deseze* kolega iego umknął, sądzą, że iest w Anglii.

Królowey nieszczęśliwey wszystkie kleynoty, które ieszcze miała przy sobie, iako to: Pierścienie, Zegarki, &c. odebrano. Dozorcy Policyi nazywają onę *Madame*. Czytaniem teraz bawi się, zwłaszcza Xiegi pod tyt: *Podróż młodego Anacharsis*. Kupiła też książkę pod tyt. *Rewolucys Angielskie*. Aresztowany *Xażę Chatelet* chciał się otruć. Postrzeżono.

Piszą z *Nantes*, że dnia 5. Wrześ; utarczka była między 15,000. Royalistami, i 4,000. żołnierzy Republikańskich. Trwała bitwa przez 8. godzin. Zakończona porażką *Malkontentów*, 1,500. ich poległo. Zdobyliśmy 2. Armaty. W tey bitwie ieden z żołnierzy naszych kulą w samo gardło trafiony, sam ią sobie wyjął, i mówiąc: trzeba nieprzyjacielowi co iego iest oddać, nabił swój karabin, i ugodził w Royalistę.

S Z W E C Y A.

Z Upsalu d. 20. Września. W Stokolmie অভ্যুতানো officyera Laubeck, który przefzley zimy udał iakoweś niby knuiące się zamachy zdradzieckie na Królestwo, i niby kluby Jakobinów, po okazaniu się fałszu, skazano na 2godzinne stanie u pręgierza, na więzienie przez 28. dni o chlebie i wodzie, nakoniec na 1oletnie robienie w tarczach. W Norkioping Sławny *Pasch* wpadł w bankructwo, wynoszące zawinienia 29. beczek złota.

Wyszedł z druku Zbioru Mów seymowych Numer 38my w którym znajduje się Głosy JPP. imo. Stoińskiego Lubelskiego 2do. Suchodolskiego Kaszt. Smoleński: 3tio. Kurzenieckiego Pińskiego Pośta d. 16. Lipca miáne. Ten numer kosztuje gr: 12.

D O N I E S I E N I A

W Księgarniach tutejszych, iako i u JP. Nesni:obra w Starym Mieście pod Nrem 65. rozdaie się prospekt na dzieło, które na piennumeratę wychodzić ma, pod tytułem: Handel Lewancki czyli Wschodni, i na Csarnym Morzu, tak iak teraz przez Europeyczykow jest prowadzony w trzech tomach, po Niemiecku, po Francu ku, i po Wiedku in 8vo maj: cena całego dzieła jest Czerw: Złt. 6. z których się połowa to jest Czerw: Złt. 3. przy prenumeracyi zapłaci, a druga połowa się pzy odebraniu całego dzieła w Lipsku pod czas iarmarku Wielkonojnego, R. 1794. zapłaci, ponieważ to dzieło w iednakowym czasie wydane będzie w trzech wżwyz wyrażonych językach, więc JW. W. JP. Prenumeratorowie podług życzenia bądź wiakim języku odebrać mogą.

Z mocy dekrety Urzędu Miasta Grzybowa, licytacya Browaru Hermanowskiego w ulicy Grzybowskiej pod Nrem 1030. narożnie sytuowanego, z przyległemi dworkami, młynem, i ogrodem, d. 14. Mca Października roku bieżącego odprawiać się będzie. Zyczący sobie nabyć w dniu wyżej oznaczonym, na Ratuszu Grzybowkim o godzinie drugiej po południu stawić się zechcą.

Mającego rekomendacye, i będącego przywilejowanym od Prześwientej Kommissji, którego Kommissya rekomenduję, ktoby sobie chciał trzymać dla edukacyi młodych kawalerow do Polkiego Francuckiego Niemieckiego języka, Historji lub Geografji za Guwernera, dowie się o mieszkaniu w Kantorze Korrespondencyi Kraiowej.

W Składzie JP. Adriana Stamma na przeciwko Kościoła Sgo Jędzeia Nro 474. także u P. Gutlieba Norymberga za żelazną bramą na ulicy Granicznej pod Nrem 967. znajduje się do przedśnia. Vinum Salutis albo Wino Zdrowia, to jest cudowna effencya Warszawka w zapieczętowaney flaszczech kosztuje tot 1. Złt. 2. między ianemi własnościami ta effencya

sprawie następujące skutki, to jest: Czyści krew, i piersi od wszelakiej ostrości zapalenia, zgubizny, i zepsucia uwalnia, sprawuje raz albo dwa razy na dzień wolny stolec, gdy dolsz będzie umniejszona lub powiększona; i przez to wszelkie złe humory z lekka uśmierza. Febry wszelkie, nadewszystko leczy wkrótkim czasie, i jest najszybszym lekarstwem na ból w krzyżu, w plecach i ledźwiach, sprawuje długi apetyt do jedzenia, i wzmacnia konstytucyą, oddala drżenia i zawrót głowy, uśmierza biegunkę, wszelkie podgry leczy i wypędza. Te krople są najskuteczniejszym lekarstwem na truciźnę, sprawują miesięczne czyszczenia, utrzymują je w regularności, wyniszczają ciężkie białe płynienia u kobiet, leczą żółtaczkę, suchoty, sprawują chorobę weneryczną, wzmacniają naturę, i gdy onych częściej kto używać będzie, niema obawiać się przyczyny strasznych chorób, którym tacy najczęściej podpadają. Melancholikom wielką pomoc czynią, ponieważ krew czyszczą. Brzemennym i nowo narodzonym dzieciom są najskuteczniejszym lekarstwem, iako tego dewody okazują. Każdy używający tych kropli zupełnie doświadczy, co za moc one mają. Ta essencya ma to do siebie, że będąc na zimnie bywa poniekąd mętna, ale gdy przydzie do ciepła znowu w swoi czystości zostaje.

Człowiek w zrośnięciu twarzy pociągłej koloru żółtawego horowito włosów rudego uciętego, was mały rudy, w płaszczu szarym żołnierskim krótkim, kurta zielona z wylogami czerwonymi, spodnie białe lub czerwone, długie buty niemieckie, czapka wysoka zielona z czarnym baranem będąc po chorobie jeszcze szwankuie na nogi, dopuściwszy się kradzieży w najwyższym sposobie doyscia oneyże uciekł, spóstrzeżonym będąc od kogoś wnieyscu tutaj lub za miastem niech da znać do Kantoru Korrespondenta odbierze nagrodę.

Korrespondencyi Bankowej Tomu II. arkusz 4ty wyszedł z druku, zaymuje w sobie (1) Resztę likwidacyi wierzycieli Schultza (2) Dalszy ciąg likwidacyi wierzycieli Tepperi, pręko bankowe na teraźniejszym sejmie zapadłe będzie w następującym arkuszu, arkusz ten 4ty na sztuki biorąc koszt: gr. 15. a przez prenumeratę gr: 10. prenumerata na 36. arkuszy koszt, Złt: 12. a z pocztą i Złt: 6. Wybiorn Mów arkusz 3. wyszedł z druku, zaymuje w sobie (1) Projekta Wyokłowe Ciemniawskiego i Grzegorzewskiego (2) Głos Mikorskiego 2. Września, arkusz ten koszt: gr. 15. Oba te pisma znaydują się w Warszawie w drukarni na ulicy S. Jerzkiej w kam: S. Jerzkiej Nro. 1765. w której podatek Podymnego odbiera się.

Urodzony Michał Szaniński dawniej w Sandomirskim a dziś w Krakowskim Woiewodstwie osiadły obywatel znaydując się być zajętym odpowiedzialnością na trzykrotne doniesienie Korrespondenta Warszawskiego iako to: pod Nrem 76 77 78 w Mcu Wrześniu w R. bieżącym uczynione. Oświadczają się i obwieszczają całej Publiczności iż po niedy W. JP. Marjańskie z Ciszewskich Łaskowski Połkownikowy Regimentu Łanowego Rzeplęty w Woiewodstwie Podolskim bez potomnie zesłany prawym i naturalnym wszelk jego majątku po śmierci także pozostłego jest sukcesorem co na dowód w swoim (gdy tego wymagać będzie potrzeba) czasie legitymacyą w Grodzie Kam. Podol: skuteczną zapewni, majątek zaś wszelki na siebie spadły wczasyh rękach dotąd zostaje w nienaruszonej całości kogobądźkolwiek oblige utrzymywać a zaręczać w dzierżność dla kogo należyć będzie za przybyciem osobistym który wpierzągu naydaley z miłą y nieodmiennie nastąpi zapisuje się.

W Miastku pod Nrem 24. można dostać różnego gatunku Wina za miłą cenę wraz też portier i Anglikie Piwo.